

Martinus

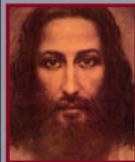
www.martinus.hu

a Szombathelyi Egyházmegye havilapja

XI. ÉVFOLYAM 3. SZÁM • 2018. MÁRCIUS • ÁRA: 200 Ft

„Hálát adok Istennek a szülőkért,
akik igyekeznek szeretetben élni,
és haladnak előre,
még ha sokszor
el is esnek útközben.”

(Ferenc pápa)

Isten, aki anyaként és atyaként szeret

Dr. Németh Norbert atya írása
a férfi szerepről
2-3. oldal

Brenner János boldoggá
avatására készülünk

Dr. Székely János gondolatai
Brenner Jánosról
10-11. oldal

Nagypénteki ima

Néhány mondat Dsida Jenőről és
a Nagypénteki ima című verséről
11. oldal

Isten, aki anyaként és atyaként szeret

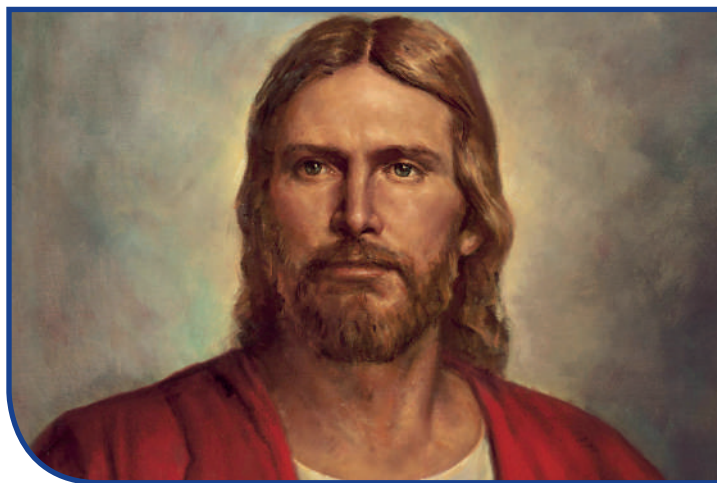
Bárhogy próbáljuk is Istent megtapasztalni, és kifejezni, nem szabad elfelejteni, hogy Istent sohasem tudjuk teljes mértékben megragadni. Az Istenről szóló beszédben írástudatlanok maradunk. Az istenkeresés útján a legnagyobb és legvilágosabb megnyilatkozást Istenről az ő Egyszülöttje, Jézus Krisztus tette, aki az Istenét egyáltalán nem csupán férfiasnak, hanem sajátosan női, anyai tulajdonságokkal is jellemezve írta le, röviden talán így mondhatnánk: *anya az apában*. Márciusban, Szent József hónapjában a szülő, az apa szerepéről gondolkodunk.

A Biblia Istene fölötté áll a nemiségnek, tulajdonságai hol férfiasak (úr, király, hadvezér, atya), hol nőiesek (gondoskodó szeretete, könyörülő irgalmassága), mégsem lehet beszélni kétneműségéről, mint egyes mitológiai istenségeknél. Nála az atyaság is, az anyai szeretet is szellemi értelmet kap.

Az Ószövetség nem csupán különböző megnevezésekkel illeti Istent, hanem eltérő elképzeléseket ír le vele kapcsolatban. Mégis közös mindegyikben, hogy Isten nem elvont lény, hanem eleven személy, aki szenvedélyektől sem mentes; női és férfi érzelmeket egyaránt tulajdonítanak neki; mélyen együtt érez nyomorgó fiaival, másfelől megtorló haragot tanúsít az ellenséges népekkel szemben.

Az Újszövetségben megismertetett Istenről Jézus Krisztus mondja el, hogy benne az ember Atyaként imádhathja az ég és a föld Urát. Jézus egész küldetését annak a mély tapasztalata irányította, hogy Atyja arra rendelte, hogy az ő üzenetének hordozója, képviselője legyen. Krisztusnak az Atyáról szóló örömhíre és küldetésstudata lényének legmélyét meghatározó kapcsolatot tételez fel vele.

A bibliai kinyilatkoztatás olyan Istenről beszél, aki élénk éli, mit jelent az igazi atyaság; s főként az evangélium segít, amely megmutatja Istennek ezt az atyai arcát, aki annyira szeret, hogy saját Fiát adja oda az emberiség üdvösségéért. Az atyaságra való hivatkozás tehát segít megérteni valamit Isten szeretetéből, aki azért változatlanul nagyobb, hűségesebb, tökéletesebb minden emberi apánál. „Ki az közületek – mondja Jézus, hogy megmutassa tanítványainak az Atya arcát –, aki a fiának, ha az kenyeret kér, követ nyújtana?

Vagy ha halat kér, skorpiót nyújtana neki? Ha tehát ti, pedig rosszak vagytok, tudtok jókat adni a fiaitoknak, mennyivel inkább ad a ti mennyei Atyátok jókat azoknak, akik kérik tőle.” (Mt 7,9-11; v.ö. Lk 11,11-13.) Atyánk az Isten, mert megáldott és kiválasztott minket a világ teremtése előtt (v.ö. Ef 1,3-6), Jézusban valóságosan gyermekeivé tett (v.ö. 1Ján 3,1). És Isten Atyaként szeretettel kíséri életünket azáltal, hogy nekünk ajándékozza Igéjét, tanítását, kegyelmét, Szentlelkét. Ahogyan Jézus kinyilatkoztatta, Isten olyan Atya, aki táplálja az ég madarait anélkül, hogy vetni és aratniuk kellene; olyan csodálatos színekbe öltözteti a mezei virágokat, hogy még Salamon sem volt úgy felöltözve minden ékességében (v.ö. Mt 6,26-32; Lk 12,24-28); mi pedig – teszi hozzá Jézus – sokkal többet érünk a mezei virágoknál és az ég madarainál! És ha az Atya olyan jó, hogy „fölkelti a Napját jókra és rosszakra, és esőt hullat igazakra és bűnösökre egyaránt” (Mt 5,45), akkor mi mindig félelem nélkül és teljes bizalommal hagyatkozhatunk atyai megbocsátására, amikor elvétjük az utat. Isten jóságos Atya, aki visszafogadja és magához öleli a bűnbánó tékozló fiút (v.ö. Lk 15,11 sk.), ingyen megbocsát annak, aki bocsánatát kéri (v.ö. Mt 18,19; Mk 11,24; Jn 16,23), és megkínál az élet kenyerével és az élő vízzel, amelyek örök életet adnak nekünk (v.ö. Jn 6,32.51.58).

Isten „Abbaként” (apu, apuka) történő családias megszólítása Jézus sajátossága volt, és azt akarta, hogy ezt követői is átvegyék (v.ö. Gal 6,4). „Abbának” a kisgyermek szólí-

totta azt a férfit, aki még olyan barátságosan fordult feléje, mint az anyukája, a felnőtt fiú pedig akkor használta az „Abba” megszólítást, ha tudatosan ragaszkodni akart az eredeti bizalmassághoz, vagy vissza akart térni ahhoz. Nem létezett szó arra a fogalomra, hogy „anya az apában”, de az Abba név alkalmas volt arra, hogy kifejezze azt az anyaiságot, ami minden normális férfiban is benne rejlik, és felébredhető, amikor gyermekét óvja, félti és gondosan neveli.

Az *anyai apa* képét rajzolta meg Jézus a tékozló fiú történetében (Lk 15,11-32), aki mindig csak szeretni és „megmenteni” akarja gyermekeit. Az itt leírt apa „elébe futott a fiának, nyakába borult és megcsókolta”. Ilyen viselkedésre csak egy anya ragadtathatja magát, akinek valóban „szüksége van” gyermekére ahhoz, hogy boldog lehessen. Ez az apa azonban idősebbik fiához is ugyanazzal a szeretettel közeledik, őt is „fiamnak” szólítja, és emlékezteti arra, hogy őt éppúgy szereti, és mindig is éppúgy szerette.

A mérce Isten maga. „Legyetek hát irgalmasok, amint Atyátok is irgalmas!” (Lk 6,36). Ha Isten a mérce, akkor ő egyáltalán nem külsőséges mérce számunkra. Úgy kell hasonlítanunk Istenre, ahogyan egy gyermek hasonlít apjára, vagyis a lényegét tekintve. Az Istenhez hasonlóvá válás csak azt kívánja, hogy saját lényegünket valósítsuk meg. Ebben az értelemben nem jelent teljesíthetetlen követelményt, mert nem a végtelenül tökéletes Istenhez, az Atyához kell hasonlóvá válnunk, hanem saját „igazi énünkhöz”, amely ennek a Végtelennek a gyermeke.

Jézus az „Atya” szót nagyon gyakran használja az evangéliumokban (174-szer). A Jézustól ránk maradt imádságokban „Atyának” szólítja meg az Istent („Áldalak téged Atyám, hogy elrejtetted ezeket a bölcsék és okosak elöl és a kicsinyeknek nyilatkoztattad ki magad!” Mt 11,25).

Egyértelmű mondanivalója ennek a megszólításnak: a fiúságtudat, az Istenhez tartozás, a kötetlenség, a bizalom és az istenközelség.

Figyeljük meg, mit mond Jézus: „Legyetek hát irgalmasok, amint Atyátok is irgalmas!” (vö. Lk 6,36) Az örömhír az, hogy Jézus óta újra van utunk az Atyához. A 12 éves Jézus földi létének első feljegyzett saját mondása: „Nem tudtátok, hogy nekem Atyám dolgaival kell törődnöm?” A túlvilágról szólva Jézus megint csak Atyjára hivatkozik: „Ne nyugtalanodjék szívetek! Higgyetek az Istenben és bennem is higgyetek. Atyám házában sok lakóhely van!” Jézus földi élete ezzel a felkiáltással fejeződik be: „Atyám kezébe ajánlom lelkemet!” Jézus földi küldetésének minden pillanatában az Atyjánál volt. Istennek ebbe az atyai szeretetbe akar bele kapcsolni minket is földi létünk minden egyes pillanatában. Jézusban tulajdonképpen magát az Atyát lehet hallani, észrevenni (Jn 12,45, 14,9), Krisztus személyében az Atya érkezett megragadható módon a teremtéshez, hogy a vele való közösségre hívjon, amely gyógyít és teljessé tesz.

Dr. Németh Norbert

Kedves Családok!

2018-ban ismét lesz Egyházmegyei Családtábor!

Püspök atya szeretettel bíztat minden családot a részvételre:

„A tábor nagyszerű alkalom arra, hogy a házaspárok beszélgessenek egymással a kapcsolatukról, a hitükről, az életük nehézségeiről és örömeiről. Lehetőség arra, hogy merítsünk egymás hitéből, példájából, kisugárzásából. A gyerekek vidám napokat tölthetnek el együtt, megerősödhetnek a hitükben, emberi tartásukban, esetleg életre szóló élményekben gazdagodhatnak. A fiatalok barátságokat köthetnek, olyan közegbe kerülnek, amely segíti az emberi kibontakozásukat. Az elmúlt évekhez hasonlóan az Egyházmegye támogatja a tábort, így a költsége nem lesz túlságosan magas.”

A tábor időpontja:

2018. július 31-augusztus 4. (kedd-szombat)

Helyszíne: Győr, az Apor Vilmos Katolikus Iskolaközpont kollégiuma

Elhelyezés: 4 ágyas (matracal bővíthető), fürdőszobával rendelkező szobákban vagy igény szerint sátorban, közös zuhanyzóval.

Étkezés: Egy kollégiumhoz közeli étterem biztosítja a napi háromszori étkezést. Igény szerint az ételallergiásoknak diétás étkezésre is van lehetőség.

Program: Délelőtt és este gyermekeknek és felnőtteknek szervezett programot biztosítunk, a délutáni időszakban szabadidős programokat kínálunk.

Részvételi díj: A tábort az Egyházmegye támogatja, így kedvezményes áron a **szállás:**
 felnőtteknek: 1.600 Ft/fő/éj
 6-18 éves gyerekeknek: 1.000 Ft/fő/éj
 1-6 éves gyerekeknek: 500 Ft/fő/éj
 sátorban: 500,- Ft/fő/éj
Étkezés: 2.000 Ft/egész adag/nap
 1.000 Ft/féladag/nap

A jelentkezés az előleg beérkezése után válik véglegessé. Az előleg befizetésének módjáról a jelentkezések lezárása után küldünk tájékoztatást.

Jelentkezés: 2018. március 25-ig a család@martinus.hu e-mail címen.

A jelentkezési lapokat időrendi sorrendben fogadjuk, és a jelentkezést a létszámkorlát elérésekor lezárjuk. Kérünk mindenkit, hogy a jelentkezési lapot pontosan, és teljesen kitöltve küldjék vissza, mert az ott kért adatok szükségesek a zökkenőmentes szervezéshez, lebonyolításhoz!

Szeretettel várunk minden családot!

Férfi és nő, avagy gender?

Napjainkig egészen magától értetődő volt, hogy az ember férfinak és nőnek született, a neme már a fogantatáskor eldőlt, és önazonosságát nemére eszméléssel és kibontakozásával találja meg.

Nemrég olvastam, hogy Kanadában megszületett az első olyan gyermek, Searyl, akit hivatalosan nem nélkül anyakönyveztek. A szülő, Kori úgy nyilatkozott, nem szeretné ha kisbabáját, akárcsak őt, a külvilág a fiúk vagy lányok biológiai kategóriájába kényszerítené, hadd döntse el a kicsike, mi lesz, ha nagy lesz. A gender *társadalmi nem* elmélete szerint, amely tagadja a férfi és nő biológiai meghatározottságát, csupán társadalmi képződménynek tartva azt, így legalább 6 nemi irányultság közül választhat majd: nő, aki férfiakhoz, férfi, aki nőkhez vonzódik, a saját neméhez vonzódó meleg férfi vagy leszbikus nő, avagy biszexuális, aki mindkettőhöz, ha pedig egyikben nem érzi jól magát, akkor átoperáltathatja a másikba, így lehet még transznemű is! Kori már a genderideológia új vátozata, a queer alapján nem kétpólusú transzneműként határozza meg magát, amely az ember férfi és női mivoltát is tagadja!

Összefoglaló néven az LMBTQ kisebbség világszintű lobbival, a társadalom minden szintjén politikai erővel dolgozik a kétpólusú női és férfi identitás felszámolásáért, ami az emberben az Isten-képmassát hordozza. Ez része annak a 200 éves folyamatnak, ami a francia forradalommal kezdődött és Isten helyébe a Tiszta Észet emelte istennővé. A házastársi egyesülés életadó voltát megtagadta a magzatok megőlésével és a fogamzásgátlással, a szexuális kapcsolatot az élvezet szintjére redukálva leválasztotta a házasságról. Az emberélet továbbadását mára szétválasztotta a férfi és nő szexuális kapcsolatától, és laboratóriumi technikává silányította.

A gender főirány a nyelv átalakításával formálja át az ember és a társadalom gondolkodását, alárendelve a természetjogot az emberi akaratnak. A férfi és női szerepekből fakadó apa és anya helyébe az 1-es, 2-es szülő, a tanárnő, tanár úr helyébe a tanerő a kötelező megszólítás. Ami jó, azt rossznak nevezik, ha valaki biológiai alapon a férfi és nő különbözőségére hivatkozik, szexistának, ha a homoszexualitást bűnnek, betegségnek, kezelendőnek tartja, homofóbnak bélyegzik és kirekesztik a társadalomból. A ho-

moszexuális elferdülést minden szinten kívánatosnak tekintik fel és beépítik az oktatásba. A felnövekvő generáció átnevelésére Svédországban gendersemleges óvodát hoztak létre, ahol nem lányoknak és fiúknak, hanem barátoknak szólítják őket. Minden nemre utaló játékot és ruhadarabot kitiltottak. A gyermekeknek csak állatmeséket olvasnak, ahol ismeretlen a szereplők neme, kivéve, ha homoszexuális párról van szó.

Szembe mehetünk e nyomuló korszellemmel? Igen. Is-tent az első helyre téve az életünkben és a társadalomban. Férfi vagy női identitásunkat kibontakoztatva élni, gyermekeinket karakteresen férfinak és nőnek nevelni.

Rétfalvi Valéria SSS

Keleti egyházak VII.

Konstantinápolyi ortodox egyház

A mai Törökország területén fekvő *Isztambul* városának őst a görögországi Megarából (ma: Athén külvárosa) alapították Kr. e. 667-ben, és Büzasz királyról Büzantion-nak, vagyis *Bizáncnak* nevezték el. A rómaiak csak teljes lerombolása árán foglalhatták el a görögöktől Kr. u. 195-ben. Hamar felismerték azonban a hely stratégiai, kereskedelmi jelentőségét, és rövid idő alatt újjáépítették. Nagy Konstantin császár 324-ben birodalma fővárosává tette az önmagáról *Konstantinápoly* névre keresztelt várost, mely ettől kezdve fényes virágzásnak indult.

A Konstantinápolyi Ökumenikus (vagyis Egyetemes) Patriarchátus Róma, Alexandria, Antióchia és Jeruzsálem mellett az öt eredeti patriarchátus egyikeként tiszteletbeli elsőséget élvez az ortodox egyházak között, mivel Péter apostol testvérét, Andrást tekintik alapítójuknak, aki a hagyomány szerint 38-tól 70-ig volt Bizánc püspöke.

330-ban vált önállóvá, majd a második legfontosabb egyházi közösséggé Róma után. „Második” vagy „Új Róma” néven is emlegették a várost. Miután – ortodox szempontból nézve – a Római Egyház egésze 1054-ben kivált

az egyetemes egyházból, Konstantinápoly foglalta el a helyét, s azóta az ortodox egyházak összejövetelén a konstantinápolyi pátriárka elnököl, valamint hagyományosan ő végzi bármely más ortodox pátriárka temetési szertartását is.

Miután II. Mehmed szultán vezetésével az oszmán-törökök 1453-ban elfoglalták a várost, a konstantinápolyi pátriárka politikai szerepet is betöltött.

Kelet büszkeségét, a Hagia Sophia székesegyházat mecsetté alakították át, majd 1934-ben múzeummá nyilvánították. A pátriárkáknak el kellett hagyniuk székhelyüket és az Arany-szarv-öböl melletti városrészbe, Phanarba vonultak vissza, ahol a jelenlegi egyházfő: I. Bertalan pátriárka – aki 1991 óta tölti be tisztségét – ma is él.

Amikor 1833-ban a görögországi ortodox egyház önállóvá nyilvánította magát, a Konstantinápolyi Patriarchátus javára lemondott a diaszpórában élő görögök egyházközösségeiről (Afrika kivételével), így ők is a Patriarchátus joghatósága alá tartoznak, köztük a magyarországi görögökkel. Területileg azonban csak Törökország, néhány Földközi-tengeri sziget, és Görögország északi része az ott található Athosz-hegyi szerzetesi köztársasággal, tartozik hozzá.

Bár az első ismert magyar keresztények – köztük Szent István nagyapja, Gyula is – Konstantinápolyhoz tartozó, görögkeleti hívők voltak, később a történelmi események folytán a bizánci kereszténység anyavárosa elvesztette magyarországi fennhatóságát.

A Habsburg időkben a magyarországi görög származású közösségek lelképásztori szolgálatát ugyan görög,

illetve görög földről érkező papok, szerzetesek látták el, egyházz jogilag szerb felügyelet alá tartoztak.

1949-ben a magyar ortodoxia a Moszkvai Patriarchátus fennhatósága alá került. A döntést a Konstantinápolyi Patriarchátus vitatta, mivel azt a Kelet-Európában kialakult politikai helyzet eredményének tekintette, változtatni azonban nem tudott rajta.

A konstantinápolyi ortodox egyház hivatalosan csak 1995 óta működik újra Magyarországon. Jelenlegi kormányzó főpapja az ausztriai Arsenios metropolita. Ma 5 pap, 1 szerzetespap és 2 diakónus látja el a kb. 1.700 ma-

A konstantinápolyi ortodox egyházhoz tartozó kápolna és remetelak a Szent György-hegyen

I. Bertalan konstantinápolyi egyetemes pátriárka

gyarországi hívő szolgálatát, akik között jelentős arányban vannak magyar nemzetiségű vagy magyarul tudó hívek is.

Templomaik vannak: Budapesten, a Váci u. 55. alatt, az egyetlen magyarországi görög nemzetiségű faluban: a Fejér megyei Beloianniszon, Kecskeméten, Szentesen és Karcagon, valamint hozzánk legközelebb a Veszprém megyei Kisapáti község felett a Szent György-hegy oldalában. Ott él Márton szerzetesatyja, aki 2003-ban az Athosz-hegyi Simonos Petra monostorból tért haza.

Inzsöl Richárd

Arsenios ausztriai metropolita, a konstantinápolyi ortodox egyház magyarországi kormányzó főpapja

RÖVID HÍREK

Február második hetében 77 tonna élelmiszer küldött a moszkvai ortodox patriarkátus Szíria és Libanon menekülttáborai megsegítésére. A szíriai háború kezdete óta ez az első alkalom, hogy orosz keresztény közösségek vezetői oroszországi muszlim közösségekkel karöltve ilyen jelentős közös segélyakciót valósítottak meg.

Ferenc pápa február 13-án reggel I. József antióchiai görög melkita pátriárkával együtt mutatott be szentmisét a Szent Márta-ház kápolnájában. A szentmise arról az egyházi kommunioról tanúskodik, amelyet a pápa tavaly június 22-én kelt levelében engedélyezett a frissen megválasztott pátriárkának.

XVI. Benedek emeritus pápa egy újságnak írt levelében a következőket fogalmazta meg: *„miközben fizikai erőm lassan fogyatkozik, lélekben zarándokúton vagyok az Otthon felé. Nagy kegyelem számomra, hogy az útnak ezen az olykor kicsit nehéz, utolsó szakaszán olyan nagy szeretet és jószág vesz körül, amit el sem tudtam volna képzelni”*. Foglaljuk imáinkba az egykori egyházfőt.

A 2020-as Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus előkészítéseként a Ferenc pápa által megáldott missziós kereszt útnak indul a Kárpát-medencében, hogy bejárja a katolikus egyházmegyéket. Első állomása a Nyíregyházi Egyházmegyében Máriapócs. A kereszt különlegessége, hogy a Szent Kereszt egy darabját és további tizenhét ereklyét is elhelyeztek benne, s ezzel a magyar szentek egyszemélyes ereklyetartójává is vált.

Ferenc pápa elfogadta a január 6-i pannonhalmi főapátválasztás eredményét, és Hortobágyi T. Cirill főmonostori perjelt kinevezte Pannonhalma 87. apátjának. Az új főapát benedikálására 2018. március 21-én, Szent Benedek atyánk tavaszi ünnepén kerül sor.

AZ OLDALT ÖSSZEÁLLÍTOTTA: KOVÁCS JÓZSEF
A HÍREK FORRÁSA: MAGYAR KURÍR

Itt az alkalmas idő – állj meg, nézz, és térj vissza!

A negyven napos bűnbánati idő alkalmas időszak arra, hogy kijavítsuk keresztény életünk hamis hangzását és befogadjuk az Úr húsvétjának mindig új, örömteli és reményt ébresztő üzenetét. Anyai bölcsességében az Egyház azt javasolja, hogy különös figyelmet fordítsunk mindarra, ami hívő szívünk kihűlését vagy berozsdásodását eredményezheti.

Sokféle kísértésnek vagyunk kitéve. Mindenki tudja, milyen nehézségekkel kell szembenéznie. Szomorú megtapasztalni, hogy a mindennapi bajok közepette olyan hangok szólalnak meg, amelyek – kihasználva az emberek fájdalmit és elbizonytalanodását – csak a bizalmatlanságot képesek növelni. Márpedig ha a hit gyümölcse a szeretet – amint Kalkuttai Teréz anya szerette ismételni –, akkor a bizalmatlanság gyümölcse a lehangoltság és a lemondás. Bizalmatlanság, lehangoltság és lemondás: ezek azok a démonok, amelyek kiégetik és megbénítják a hívő nép lelkét.

A negyven napos bűnbánati idő alkalmas időszak arra, hogy leplezzük ezeket és más kísértéseket, és engedjük, hogy szívünk ismét Jézus szíve szerint dobogjon. Ezt az egész liturgiát ez az érzés hatja át, és elmondhatjuk, hogy ez három szóban visszhangzik, melyeket a „hívó szív felmelegítésére” kapunk: állj meg, nézz, és térj vissza.

Állj meg egy kicsit, hagyd a nyughatatlanságot, az értelmetlen futkosást, amely csak annak keserűségét érezteti lelkeddel, hogy soha nem érkezünk meg sehová! Állj meg, hagyd a kényszeresen rohanó életmódot, amely szétszórttá tesz, szétszakít és végül teljesen elveszi a családra szánt időt, a barátságra szánt időt, a gyermekekre szánt időt, a nagyszülőkre szánt időt, az önzetlenül adott időt... az Istenre szánt időt!

Nézd a jeleket, amelyek megakadályozzák, hogy a szeretet kihunyjon, amelyek elevenen tartják a hit és a remény lángját; nézd a közünk tevékenykedő Isten gyengédségének és jószágának élő arcait!

Térj vissza Atyád házába! Félelem nélkül térj vissza rád váró, irgalmas Atyád feléd nyújtott, vágyakozó karjaiba (vö. Ef 2,4)!

Ferenc pápa

Ki a római pápa?

A római pápa Szent Péter apostol utóda, és annak a városnak a püspöke, amelynek a hívő közösségét Péter vezette haláláig. Péter apostol azt a tanítást, amit az Úr Jézustól kapott, személyesen adta át a római közösségnek, így Róma püspöke azóta is azt a tanítást adja tovább, amit Péter apostol magától Jézus Krisztustól hallott és látott.

Ahhoz, hogy egy kicsit jobban megértsük a mindenkori római pápa szerepét és feladatkörét, szükséges, hogy megismerjük Szent Péter apostol küldetését. Az Újszövetség egyértelműen tanúsítja, hogy Krisztus Urunk Péter apostolnak különleges szerepet szánt. Ezt támasztja alá, hogy az elsők között hívta meg az apostolok közé, de ő volt az egyetlen, aki új nevet kapott tőle. A Szentírásban a névadás mindig új megbízatást jelent. Ez az új név viszont már jelzi azt is, hogy mi lesz majd a feladata. A Péter nevet kapta, ami annyit jelent, kőszikla, és Krisztus erre a sziklára építette az Egyházat, mert a bölcs ember sziklára építi házáat, így az ellenáll minden viharoknak és támadásnak.

A kiválasztása után Péter apostol ott volt minden jelentős eseménynél, csodatételnél, amit Jézus tett, hogy mindenről tudjon tanúskodni, és ezzel meg tudja erősíteni hitében „testvéreit.” Azóta is ez a mindenkori római pápa feladata: kifejtteni, tanítani a hitet a híveknek és bátorságot önteni a szívükbe.

Amikor az Úr Jézus meghívta, akkor megmondta neki, hogy emberek halászává teszi, azaz vezesse az embereket hozzá. Ezzel megbízta az evangélium hirdetésével, sőt annak irányításával. A római pápának így sajátos módon az a feladata, hogy biztosítsa a hívek lelki táplálékát, vagyis megőrizze, mélyebben kutassa és hirdesse Isten igéjét, valamint kormányzati intézkedésekkel tartsa helyes úton az Egyházat és őrizze meg annak egységét mind a tanítás vonatkozásában, mind szervezeti értelemben.

Péter apostol nemcsak új nevet kapott Jézustól, hanem „a mennyek országának kulcsait”, valamint az „oldás és kötés” hatalmát is. A bibliai hagyományban a kulcs az Isten országa feletti hatalom jelképe és a Messiás kezében van. Jézus ígérete szerint a Péterre épülő Egyházon a pokol kapui sem vesznek erőt, azaz a gonosz nem tud győzedelmeskedni felette. Ahhoz azonban, hogy Péter meg tudja erősíteni testvéreit a hitben, Jézus imádkozott érte. Az Egyház ebben az eseményben látja annak a garanciáját, hogy a római pápa az Úr Jézus imája és a Szentlélek segítsége miatt sohasem fog eltávolodni a katolikus hittől.

Összegezve elmondhatjuk, hogy a mindenkori római pápa Krisztus alapítói akaratából képezi az Egyház sziklaszilárd lapját, kezeli a mennyek országának kulcsait és a Jó Pásztor nevében legelteti annak nyáját. Az Egyház azért marad fenn, mert Péterre épül és fenntartja vele a kapcsolatot, ami annak biztosítéka, hogy hűséges marad az Úr Jézushoz.

Déri Péter

A SZENTSÉGEK LITURGIÁJA

Melyik az első?

Előző két cikkünkben már megállapítottuk, hogy a házasság és az egyházi rend szentségének felvételéhez szigorú követelmények vannak előírva, emiatt e szentségekben nem is mindenki részesülhet. Magát a két szentséget így nevezzük: a közösség szolgálatának szentségei, tárgyalásuknál pedig elsőnek az egyházi rendet, másodikként a házasságot szokás venni. Ez egy klasszikus sorrend, ami semmiképpen sem rangbeli sorrend. Nehéz is lenne ilyet felállítani, hiszen számos oldalról lehet megközelíteni a két szentség sorrendjét.

A házasság a Szentírásban időbeli elsőbbséget élvez: a Teremtés könyvének 2. fejezetében már olvashatjuk: „Nem jó az embernek egyedül” (Ter 2,18), „Ezért a férfi elhagyja atyját és anyját, feleségéhez ragaszkodik, és a kettő egy test lesz.” (Ter 2,24) Papságról a Kivonulás könyve beszél: A választott népet Isten „papi királysággá és szent néppé” (Kiv 19,6) tette. Izrael népén belül pedig Isten kiválasztotta a tizenkét törzs egyikét, Lévi törzsét, és elkülönítette a liturgikus szolgálatra (vö. Szám 1,48-53). Időben tehát megelőzi a házasság az egyházi rendet.

Lehet gyakorlati oldalról is megközelíteni a két szentség sorrendjét. Gondolhatunk arra, hogy a házasságkötés pap vagy diakónus előtt történik, tehát először az egyházi rend szentségére lenne szükség. Ám a jövőendő papok is házasságból születnek, nem beszélve arról, hogy a nyugati egyházban a vőlegény és a menyasszony egymásnak szolgálatják ki a szentséget, a felszentelt szolgálattevő csak közreműködő.

A legerősebb érv az egyházi rend előbbi tárgyalására, hogy az egyszer felvehető szentség. Kétszer lehet házasságot kötni, de papszentelésben részesedni nem. Sőt, házasságkötés után még lehet az egyházi rend szentségében részesedni, de fordítva már nem. Ezért tárgyaljuk elsőként az egyházi rend szentségét.

Ipacs Bence

Anya-fia hétvége a Martineumban

▲ Február 2-4. között „Anya-fia hétvégét” rendeztek, amelyre 10-16 év közötti fiúkat vártak édesanyjuk kíséretében, hogy felejthetetlen napokat töltsenek együtt kettesben. Vidám játékok és komolyabb, lelki programok színesítették a hétvégét.

▼ Február 11-én kezdődött a Házasság Hete rendezvény-sorozat, amely a házasság értékére hívta fel a figyelmet. A szombathelyi Kálvária-templomban zenés imaórát tartottak, de volt filmvetítés, fiataloknak vitaműsor és előadás is.

A házasság ünnepe

Újra Esti8-as

▲ Február 11-én elindult az Esti8-as 7. féléve Szombathelyen. A félévnyitó szentmisét Németh Norbert egyetemi lelkész mutatta be. A tavaszi félévben 16 szentmise lesz, melyekre különböző atyákat hívtak meg.

▼ Február 12-én Városmisszió indult Vas megye két városában: Szombathelyen és Kőszegen. A főpásztor önkéntes segítőköt küld, akik több utcát is végigjárnak, hogy a nevében átadják nyílt levelét azoknak, akikhez ellátogatnak a lakóhelyükön.

Városmisszió

A megszentelt élet világnapja

Február 2-án, Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepén, a megszentelt élet világnapján találkoztak a Szombathelyi Egyházmegye szerzetei is. A premontrei közösség szervezte a mintegy 50 fős találkozót.

A Budapest Saxophone Quartet koncertje

Február 7-én a Budapest Saxophone Quartet koncertjével folytatódott a Martinus Exclusive. A négy muzsikusz megismertette a hangszer különleges és egyedi hangzásvilágát a közönséggel.

Szent Ágota ünnepe Perenyén

Február 11-én templomuk védőszentjét, Szent Ágota szűz és vértanút ünnepelték a perenyei hívek. Magyarországon mindössze két templom van, amelyet Ágotának szenteltek: Perenyén és Sárszentágotán.

PROGRAMAJÁNLÓ

március 16. (péntek) 6.30 óra Stációk szentmise (Szombathely, Krisztus Király-plébániatemplom – Kámon) • **március 19. (hétfő)** Apák napja (Sárvár) • **március 20. (kedd) 19.30 óra** Martinus Exclusive – Savaria Horn Quartet koncertje (Szombathely, Berzsényi Dániel tér 3. – Püspöki Palota Díszterme) • **március 21. (szerda) 6.30 óra** Stációk szentmise (Szombathely, Szent István király plébániatemplom); Idők Jelei – előadássorozat (Szombathely, Berzsényi Dániel tér 3. – Püspöki Palota Díszterme) • **március 22. (csütörtök) 18.45 óra** A szentségimádás iskolája (Szombathely, Székesegyház) • **március 22-24. csütörtök-szombat** Szombathely város nagyböjti lelkigyakorlata (Szombathely, Székesegyház) • **március 23. (péntek) 6.30 óra** Stációk szentmise (Szombathely, Szent Kvirin-plébániatemplom – Szalézi) • **március 24. (szombat)** Egyházmegyei Ifjúsági Találkozó (Lenti) • **március 25. (vasárnap) 10 óra** Virágvasárnap püspöki szentmise (Szombathely, Székesegyház) • **március 26. (hétfő) 18 óra** Van-e bűnbánat és megbocsátás, ha kiiktatjuk a bűntudatot? – Párbeszédben a teológia és a pszichológia – A Katolikus Egyetemi Lelkészség nyitott előadása (ELTE Savaria Egyetemi Központ „C” épület nagy előadóterem, Szombathely, Károlyi Gáspár tér 4.) • **március 27. (kedd) 17 óra** „Könyvek Könyve” előadássorozat – Heiter Róbert Gottfried atya előadásai – „Az igazi barátoknak nincsen ára.” Az Írások – zsidó bölcsességi irodalom (Szentgotthárd, Városi Színház) • **március 28. (szerda) 6.30 óra** Stációk szentmise (Szombathely, Székesegyház) • **március 29. (csütörtök) 10 óra** Olajszentelési szentmise (Szombathely, Székesegyház); **18 óra** Püspöki szentmise az utolsó vacsora emlékére (Szombathely, Székesegyház) • **március 30. (péntek) 8 óra** Olvasmányos imaóra és reggeli dicséret (Szombathely, Székesegyház); **15 óra** Püspöki liturgia Urunk halálának emlékére (Szombathely, Székesegyház); **20 óra** Szombathely város keresztútja (Szombathely, Operint utca – Szent Kvirin-emplékely) • **március 31. (szombat) 8 óra** Olvasmányos imaóra és reggeli dicséret (Szombathely, Székesegyház); **20 óra** Húsvéti vigília (Szombathely, Székesegyház) • **április 1. (vasárnap) 10 óra** Püspöki szentmise Urunk feltámadásának ünnepén (Szombathely, Székesegyház) • **április 5. (csütörtök) 18.45 óra** A szentségimádás iskolája (Szombathely, Székesegyház) • **április 6-8. péntek-vasárnap 18 óra** Apa-fia hétvége (Szombathely, Martineum Felnőttképző Akadémia) • **április 7. (szombat)** Egyházmegyei ministránstalálkozó (Zalaegerszeg, Mindszenty iskola) • **április 10. (kedd) 17 óra** „Könyvek Könyve” előadássorozat – Heiter Róbert Gottfried atya előadásai – „Akinék a sarusziját se vagyok méltó megoldani” A történeti Jézus személye (Szentgotthárd, Városi Színház); **19.30 óra** Martinus Exclusive – Aquincum Quartet hangversenye (Szombathely, Berzsényi Dániel tér 3. – Püspöki Palota Díszterme) • **április 14. (szombat)** Egyházmegyei hittanverseny döntője (Szombathely, Brenner iskola)

Brenner János boldoggá avatására készülünk

Egyszerre mindent, fenntartás nélkül

Brenner János tizenkilenc évesen ezt írta a naplójába: „Szívem legmélyebb hálájával és szeretetével köszönöm meg Neked azt az igen-igen nagy kegyelmet, hogy szolgálatodra rendeltél. Add, hogy életem méltó legyen hivatásomhoz, hogy szent lehessenek, mert én egyszerre mindent és egészen, fenntartás nélkül akarok adni és kapni.” Lángoló fiatalember volt, ahogyan a neve (Brenner) is jelzi. Az egyik prédikációjában így fogalmazta meg a hiteles keresztény (és ember) élet lényegét: „égni a tűzben”. Visszacsendben a gondolatában a ciszterci rend jelmondata: *Ardere et lucere! (Lángolj és világíts!)* Édesanyja évtizedekkel a fia meggyilkolása után így vallott: „Ha behunyom a szemem, tisztán látom az ő mosolygós, kedves arcát.” Mosolygós, tűzzel, lelkesedéssel és mély hittel teli fiatal pap – ez volt Brenner János. Mennyire nagy szükség lenne ma is ilyen fiatalokra!

Brenner János édesapja, Brenner József rendkívül mély hitű ember volt. Mindennap részt vett a szentmisén, és naponta elimádkozta a rózsafüzért. Gyakran olvasott fel a fiainak vallásos könyvekből. Otthon a család minden este együtt imádkozott, első péntekenként együtt mentek győzni. Az édesanya, Wranovich Julianna nyugodt, kedves, szeretetet sugárzó személyiség volt. Igen gyakran segítette a szegényebb családokat, különösen a sokgyermekeseket. A gyermekek, a közeli ismerősök egyetlen veszekeedésre, szóváltásra sem emlékeznek a

szülők között. Így valósulhatott meg az a csoda, hogy mindhárom Brenner-fiúból pap lett.

Vannak-e még ilyen családunk? Léteznek-e még olyan családok, ahol az édesapa a család papja? Ahol az apa odafigyel a gyermekei lelki-szellemi fejlődésére, és példát ad nekik hitvalló életével. Vannak-e még olyan családok, amelyekben a szülők között mindig békeség, jókedv és szeretet uralkodik, ahol szülők és gyermekek együtt mennek győzni, ahol segítik a szegényeket?

Brenner János a szombathelyi püspöki iskolában (a mostani Brenner iskola elődjében) kezdte meg a tanulmányait. Itt került sor annak a színdarabnak az előadására, amelynek főszerepét, Szent Tarzícuszt, ő alakíthatta, nagy átéléssel. Ki gondolta volna akkor, hogy a kisgyermek játéka egyszer véres valósággá válik?

Kiegyensúlyozott, vidám személyiség volt. A szemináriumi előjárók így jellemezték: „A legtehetségesebb növendékek egyike. Kiforrott egyéniség. Intelligensen kiáradó személyisége jó hatással volt társaira.” Meglátta a világban és az Egyházban a negatív jelenségeket, olykor szóvá is tette ezeket, de a kritikája sohasem volt bántó, hanem mindig jobbító szándékú. Az emberek szerettek a közelében lenni, mert volt egy erős, derűs, tiszta kisugárzása. A hittanórák előtt általában focizott egyet a gyerekekkel. Mindenkinek előre köszönt. Éppúgy kedvesen szólt az iskolaigazgatóhoz, mint az egyszerű cigány emberhez. Prédikációját szelíden mondta el, nem a hange-

rejevel, hanem gondolatainak tiszta, egyszerű mélységével, az egyéniséggel hatott. A plébánia körüli fizikai munkákból is kivette a részét. Sokakat segített, a rászorulókat anyagilag is.

Káplánként beült a rózsafüzér-imádságokra, litániákra, keresztutakra, akkor is, ha a plébános tartotta ezeket. Mindig nagyon szépen végezte a szentmisét. Élete utolsó reggelén így köszöntötte a plébánián reggelit készítő Málcsi néni: „Málcsi néni, olyan gyönyörű a reggel! Át tudnám ölelni a világot!”

Az első miséjét a szombathelyi zárdatemplomban (Szent Norbert-templom) tartotta, mert a család plébániáján vezető békepapok működtek. A primíciás ebéd a családi otthonban volt, szerény körülmények között. Egyébként a papi békemozgalomtól az egész család távol tartotta magát. Brenner János öccse, József atya, egy alkalommal azt mondta: „Abból senki sem eszik, hogy én valaha is elmenjek egy békegyűlésre.” Brenner János máskülönben politikával nem foglalkozott. Egyetlen bűne az volt, hogy mágnesként vonzotta az embereket, különösen a fiatalokat.

Ahogy azt egy híres amerikai gondolkodó megfogalmazta: a diktatúrák (és a negatív értelmű globalizmus) öt halálos ellensége az Isten, a család, a nemzet, a föld és a közösségek. A kommunista diktatúra el akarta taposni azt a hitet és azt a fényt, amely az Egyházból és Brenner Jánosból sugárzott. A mindenki által szeretett pap mindössze huszonhat éves volt, amikor harminkét késszúrással brutálisan megölték. A legtöbb késszúrás a bal kezén érte, mert a végsőkig próbálta védeni az Oltáriszentséget.

A történelem igazi ura a teremtő Isten: ő a kezdet és a vég. A diktatúra emberei úgy gondolták, hogy Brenner János nevét és a hitet, amelyet képviselt, eltüntetik, kitörlik a történelem lapjairól. Ám éppen fordítva történt: valójában a diktatúra embereinek nevei kezdenek eltűnni az emberemlékezetből, inkább csak elrettentő példaként említjük azokat. Brenner János vértanú neve azonban ma is ragyogó és vonzó: Krisztus diadalát, az ő húsvétjának erejét hirdeti.

Brenner János utolsó ajándéka a szüleinek egy karácsonyfa volt, amelyet soha nem állítottak fel, nem tettek rá díszeket és gyertyákat. Fia halála után az édesanya még harmincnégy karácsonyt ért meg, de nem tudott többé karácsonyfát állítani. A pogány diktatúra gyűlölte Istent, a vallást, az abból sugárzó fényt és erőt. A karácsony titkából áradó fényt, Isten fényét azonban nem tudta kioltani. Most, a boldogávatás napján teljes pompájában újra felragyog Krisztus fénye, és szolgálójának, Brenner Jánosnak vonzó, ragyogó életpéldája.

Brenner János boldoggá avatása ma aktuálisabb, mint valaha. Azt kiáltja nekünk, hogy ha szeretnénk boldog, harmonikus családokat, tiszta arcú, mosolygós fiatalokat, akikben ott ég a titokzatos belső tűz, akkor vissza kell találnunk a forráshoz, az élő Istenhez. Legyen ebben a visszatalálásban lelkesítő példaképünk és erőforrásunk Brenner János!

Dr. Székely János

Nagypénteki ima

Dsida Jenő, ez a művészallűröktől mentes, szimpatikus szatmárnémeti születésű költő két évvel volt fiatalabb József Attilánál, és két évvel idősebb Radnótinál. Híres kortársaihoz hasonlóan neki is rövid élet adatott, 31 esztendő. A család életét megviselte az első világháború. Dsida, bár jogi tanulmányokba kezdett Kolozsvárt, mindig is költőnek készült. Tehetségét Benedek Elek fedezte fel. Friss hangon szólalt meg a természetről, szerelemről, nem jellemző rá a történelmi sorssal viaskodó magatartás. A Cimborában kezdett publikálni, szerkesztette a Pásztor-tűz, az Erdélyi Helikon, az Erdélyi Lapok és az Erdélyi Fiatalok című folyóiratot. Írásai három verseskötetben jelentek meg, ezek egyike már halála után látott napvilágot. A vallásos költő egészsége szívbetegegtől és meghűléstől rendült meg. Márton Áron temette, a Házsongárdi temetőben nyugszik. Miközben egyik legismertebb versét, a Nagycsütörtököt újraolvasásra ajánljuk, ismerjük meg Nagypénteki ima című költeményét!

Dsida Jenő

Nagypénteki ima

Uram, csúfoltak,
Kínoztak Téged
Aki szerettél
Minden szenvedőt.
Szegekkel vert a
Világ keresztre,
Aki mindig csak
Vigasztaltad őt.
Mi jót is tettem
Én a világnak,
Sok-sok napomon?
Csúfolnak?
Kínoznak?

Szegeznek engem?
Mért panaszkodom?
Uram, bocsáss meg!
Haragban égni
Nincs okom;
Egyebet kérn
Nincs jogom;
Uram, csak áldlak,
Nem panaszkodom.

1924. április 18.

Már az első négy sor összefoglalja a vers megszólítottjának, Jézusnak földi sorsát. A krisztusi szeretetért, tanításért a világ hálátlansággal fizetett. A második négy sor ezt ismétli, erősíti konkrétabb képekkel: az emberek nem értették meg az Isten fiát, aki törekvésével magára maradt, kítaszítottként. A második versszak a költő kérdésekkel teli önvizsgálata. Saját szerepét, értékét, helyzetét teszi mérlegre. A krisztusi sors és saját sorsa összevetésének eredménye a harmadik versszak. A világban betöltött szerepe és mindennapi keserűségei egyaránt eltörpülnek Jézuséi mellett. Rájön, hogy nincs oka, joga panaszra, mindez csak gyarlóság, önsajnálát, amire mindannyian hajlamosak vagyunk. A sorsával megbékélő ember mond köszönetet az életért Jézusnak a zárlatban.

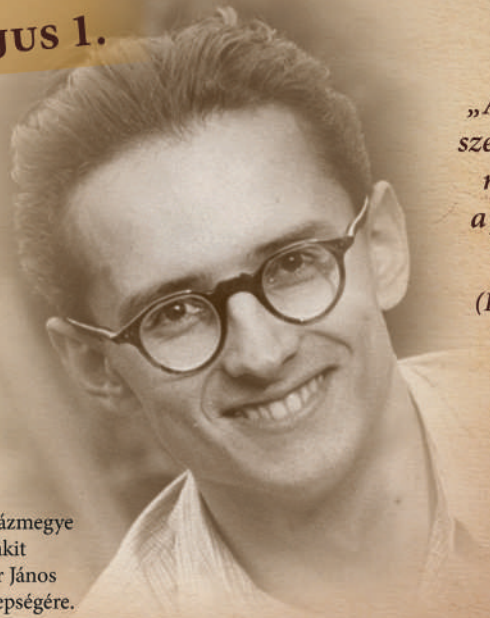
Szauer Ágoston

BRENNER JÁNOS

boldoggá avatási ünnepe

2018. MÁJUS 1.

„Az Istent
szeretőknek
minden
a javukra
válík”
(Róm 8,28)

A Szombathelyi Egyházmegye
szeretettel hív mindenkit
Isten Szolgája Brenner János
boldoggá avatási ünnepségére.

Időpont: 2018. május 1.

Helyszín: Szombathely, a Székesegyház előtti tér

Program:

9:00 Lelki ráhangolódás

11:00 Boldoggá avatási Szentmise

14:00 Tanúságtételek, színdarab részek Brenner
János életéről, színes programok gyerekek, fiatalok és
felnőttek számára

19:00 Vesperás, Szentgotthárd-Zsida Emlékkápolna

- A programról részletes
információt a
www.brennerjanos.hu
oldalon találhatnak.
- Kérjük a zárandokok és
paptestvérek április 5-ig
regisztráljanak a
www.brennerjanos.hu
honlapon.

A Szentatya március havi imaszándéka

A lelkek megkülönböztetésére való
felkészültségért: Hogy az egész Egy-
ház felismerje a lelkek megkülön-
böztetésére való felkészültség sür-
gető szükségességét, mind szemé-
lyes, mind közösségi szinten.

„Isten olyan mértékben segít minket, amilyen mértékben
bízunk benne.” (Sziénai Szent Katalin)

Húsvéti és Brenner János kiadványok és kegytárgyak
a Martinus Könyv- és Kegytárgyboltban

CSANÁDI IMRE:
NAPHÍVOGATÓ

Süss föl nap,
fényes nap,
kis kakas kukorékol,
megvirrad.
Csillagok kialusznak,
kőza ködök szakadoznak,
arany ajtók hasadoznak,
süss föl nap!

